

in napravi dolg požirek. Nato pa prične prižigati na ognjišču ogenj. Mračilo se je že, in Lojz je bil lačen.

Inja se še vedno ne dvigne z ležišča. Nič se mu ne ljubi na božjem svetu — niti vstati, niti jesti. Gleda v visoki plamen, ki gori na ognjišču, in misli svoje žalostne misli. Vidi, kako kuha Lojz večerjo in pije tupatam iz čutare. Inji se pristudi ta trenutek. Spozna, da je Lojz grd človek in da sta imela planšar in drvar Matija prav, ko sta ga svarila pred njim... Inja izprevidi vse to. Zastudi se mu Lojz. Da ga ne vidi in sliši več, potegne odejo krepko čez glavo in kmalu spet zaspi...

PRIDNOST MRAVLJE.

ilo je prijetnega pomladnega jutra, ko je solnce ljubko pošiljalo svoje čarobne žarke izza gôr. Lahni, južni vetrič je pihljaj po rosnih trati ter majal glavice nežnim pisanim cveticam. Iz gozda se je oglašalo glasno žvrgoljenje krilatih pevcev. Visoko nad gozdom so krožili jastrebi in prežali na gozdne ptičice. Vsa narava je bila oživljena in kakor prerrojena.

Zapustim domačo hišo in hajdi! na izprehod proti zelenemu gozdu. Srce mi je utripalo slasti, ko sem vdihaval sveži jutranji gozdni vzduh ter poslušal mile glasove živahnih pevcev, ki so se skrivali po grmovju in drevesih. Vležem se pod košato drevo in odprem lepovezано knjigo živalstva. Slednjo žival, ki sem jo zapazil v gozdu, poiščem v knjigi, da si jo natančneje ogledam v knjigi in prirodi.

Ko se naveličam ležati v hladni senci, vstanem ter grem po gozdu naprej. Tu splašim plaho srno, ki se je mirno pasla na zeleni ravnici. Skočim za njo radoveden, kam se bo skrila. Med potom pa pridem do velikega in širokega potoka. Onstran pa so se razprostirali travniki in žitno polje, kamor je po mojem mnenju najbrže pobegnila plaha, lahkonoga žival.

Ker je potok radi deževja narastel in odnesel vrbovo brv, nisem mogel dalje. Vrnem se nazaj po drugem potu. Zopet zaslišim na levi strani steze šumenje listja. Mislil sem, da je lisica ali zajec. Odrežem si krepko palico ter grem v smer, odkoder je prihajal glas. Pa zagledam lepe in plašne veverice, ki so se lovile po listju. Hitro stopim za grm ter jih nepremakljivo opazujem. Toda ugnalo me je, in moral sem zakajljati. V tem hipu pa poskačejo veverice kakor strela na vse strani ter se skrijejo med visokim, gostim drevjem. Zopet stopam dalje. Skoro dospem do dolge vrste mravelj, ki so se z bremenom obložene pomikale

proti domu. Čudom se začudim, da morejo tako majhne živalce najti svoj dom in se ne izgubijo v gosti travi in mahu.

Ogledam si jih natančneje. Nekatere so bile močno obložene, druge so pa prazne korakale poleg njih. Pa spet zapazim, da je slabotna mravlja odložila svoje breme in je prepustila drugi, ki ga je s kleščam podobnimi čeljustmi nesla dalje.

Sklepal sem, da nosi vsaka en čas težko breme in druga počiva med tem časom.

Ker me je njihovo življenje zanimalo, stopam za njimi. Ne daleč pred sabo zapazim veliko mravljišče, dotikajoče se smrekovega debla. Kmalu dospejo pridne delavke na dom. Pred mravljiščem odložijo bremena, katera pograbijo druge mravlje, ki so bile dosedaj doma, in jih nesejo vrh mravljišča, kjer je bil vhod. Po dolgem času in le s težavo znosijo na vrh, kar so bile prinesle odsotne mravlje. Le ena, ki je držala v ostrih čeljustih suhega črva, ni mogla priti do vrhunca. Komaj je dobro dospela do sredine mravljišča, ji odpade težko breme in se zvali navzdol. Mravlja se spusti za njim, ga zopet pograbi ter nese nazaj. Ko dospe čez polovico mravljišča, zleze na tanko smrekovo iglo — igla se zvrne in mravlja pade z iglo in bremenom vred zopet navzdol. Pa pridna živalca še ni izgubila potrpežljivosti. V tretje prime črva in ga vleče navzgor. In res je šlo zdaj laže. Pod vrhom ji prihiti naproti druga mravlja, ki je že davno dokončala svoj posel, prime črva na drugem koncu in ga pomaža spraviti v mravljišče.

Zdaj se spravijo mravlje, ki so doslej delale, k počitku, za njimi pa nastopijo druge. Nosile so smrekove igle in drobne bilke na mravljišče, ga popravljale in večale.

Opazoval sem jih toliko natanko, da sem videl celo njih obnašanje druge proti drugi. Ako sta se dve na potu srečali, sta se pozdravili in priklonili do dal s tankimi tipalnicami.

Stopil sem še bliže ter zapazil kraljico, ki je ravnokar prišla iz votline. Odločila je delavkam opravila, katerih so se te takoj z največjo pridnostjo poprijele in jih natanko in vestno izvršile. Že je hotela njih kraljica zopet oditi, kar pride mala mravljica s polnimi čeljustmi medu. Stopi pred kraljico in ji pravi:

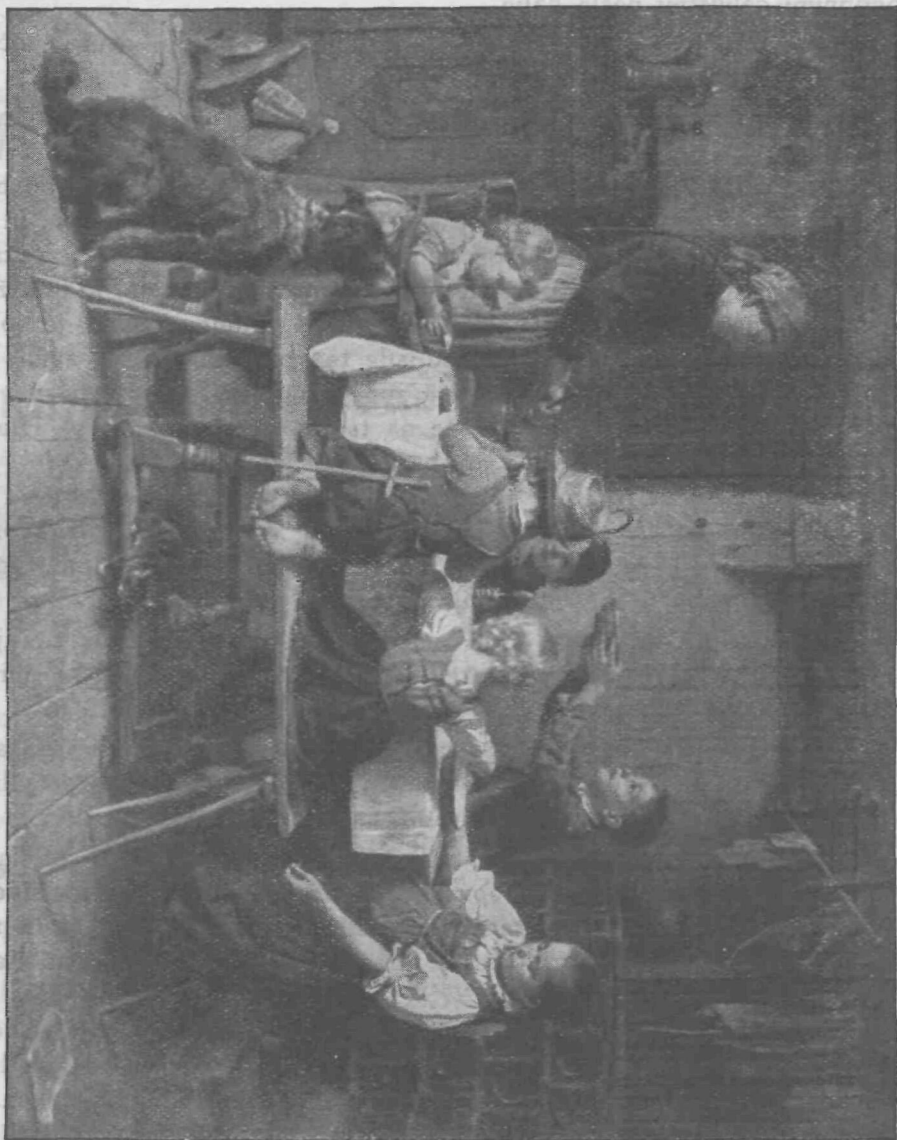
»Milostna kraljica! Tukaj ti prinašam trohico sladke strdi. Ako te je volja, pa mi daj kaj tovarišic, znosile bomo v kratkem vso strd na dom. Kake tri ure od našega doma stanuje soproga mladega lovca. V temni kleti ima poln lonec medu, ki stoji na tleh, da prav lahko pridemo do njega. Lonec tudi ni kaj dobro pokrit.«

Kraljica pokusi med in se sladko nasmehne. Takoj pokliče dvesto delavk in jim da ukaz, da gredo z mravljico, ki je našla med, ter ga prinesó domov.

Vse so bile takoj pripravljene na odhod; še veliko več se jih je ponujalo, kot jih je bilo treba.

Zberejo se in hajd! proti lovčevi hiši. A medtem ukaže kraljica drugim mravljam, da naj hitro zgradijo prostor, kamor se bo shranil med. Vse je bilo marljivo pri delu. Kakih dvajset delavk je začelo prirejati prostor v zemljo, druge so pa prav pridno prinašale tvarino za

Lacén dober kuhar.

stavbo. Ko je bila majhna jamica gotova, so naredile krog in krog iz lesa in listja steno, da se ni mogla rušiti zemlja od strani. Ko je bilo to dovršeno, so postavile iz tankih šibic strop in so nanosile nanj smrekovih iglic in drobne zemlje. Povsem so bili narejeni trije vhodi

in dva izhoda. Po dokončanem delu gre kraljica pogledat, in vse je bilo v lepem redu.

Zdajci dojde zasopljena mravlja na dom in pove kraljici, da jih je lovčeva žena zapazila in obesila lonec s strdjo na strop, nanj pa naslonila ozko desko, katero je namazala zgoraj in spodaj s ptičjim lepom. Vsa potna je nadaljevala: »A tudi mravlje smo premetene. Dostikrat še celo bolj kakor ljudje. Nanosile bomo na desko drobnega peska, in ga posule po lepu, pa bomo hodile mirno in brez nevarnosti.«

Mravlja je zopet odšla ter izvršila s tovarišicami modri sklep. Napravile so po deski ozko pot, po kateri so lahko šle štiri obložene mravlje vštric. Ko je bila pot popolnoma dokončana, odkorakajo druga za drugo proti loncu, si nalože medu ter se zopet vrnejo proti domu. Tu so jih pa čakale že druge mravlje in kraljica. Odvzemo jim bremena in spravijo v odločeni prostor. Ko povedo kraljici, da je še veliko medu in da ga je prav lahko dobiti, ker se gospodinja več ne zmeni za z medom napolnjeni lonec, jim zaukaže, da se še enkrat vrnejo, in jim pridruži še sto delavk, da bi delo prej dokončale.

Mravlje odidejo po opravilu.

Komaj so pa te odšle, že pridejo druge domov in tožijo kraljici, kaj se jim je prigodilo med potjo.

»Ko smo težko obložene«, pravijo, »potovale proti domu, zapazimo na potu grozovito žival. Prosimo jo, da bi se nam izognila; ali ona odpre svoje široko žrelo, kakor bi nas hotela vse požreti. Nas prevzame groza in strah. Bilo nas je premalo število, da bi se postavile v bran. Umakniti smo se morale v stran, kjer smo prav težko hodile po gosti travi.«

Kraljica se razsrdi ter pokliče tristo delavk in jih pošlje proti srditemu sovražniku.

Mravlje odidejo. Ko dospejo do prejšnjega mesta, opazijo na potu ostudno kačo, ki se je solnčila ob toplih solnčnih žarkih. Ležala je kot mrtva pretegnjena poprek poti. Ko pa opazi trumo mravelj, se zvije v klopčič, vzdigne na dolgem vratu nasajeno glavo in odpre široke čeljusti ter pričakuje prihajajočih sovražnic. Mravlje se razpostavijo okoli kače in jo napadejo od vseh strani. Seveda je kača marsikatero raztrgala s svojimi ostrimi zobmi, ali mravlje niso izgubile poguma. Rinile so v njo in se ji zajedale v mehko kožo. Druge pa so se ji spustile v oči, jih razgrizle, da je kača skoro izgubila vid. Tretje so ji zopet zlezle pod luskine, da so ji daleč proč štrlele. Vse pa so jo grizle in ščipale, kolikor so mogle. Od prevelikih bolečin se zvrne ostudna žival v stran in kmalu konča življenje.

Veselo jo začno mravlje trgati na kosce in nositi proti domu. V par dneh je bila kača v mravljišču shranjena. Mravelj pa se je vrnilo kakih sedem manj, kot jih je odšlo.

Vse so bile pohvaljene in so dobile v dar sladkega medu. Medtem pa pridejo vdrugič mravlje z medom obložene domov. Ker še niso vsega odnesle iz lonca, so se vrnile vtretje. Napravile so na deski širšo pot,

da jih je lahko osem v vrsti stopalo po njej. Vzamejo ves med in ga odnesó v svoja bivališča.

Ko pa je odzvonilo v bližnjem zvoniku poldan, so se mravlje spravile k počitku in so obedovale sladko strd. A kmalu pridejo zopet na vrh mravljišča. Zdajci prileti rjav sršen in hoče odnesti par mravelj. Ali te skočijo kot besne nadenj, se mu zapičijo v život in glavo in ga drže za noge, perutnice in tipalnice. Zastonj se je branil s čeljustmi in nogami. Veliko število mravelj ga odvede proti luknji in skoro je bil tudi on varno spravljen.

Pa tudi meni se je jel oglašati želodec pri opazovanju mravelj, in napotil sem se proti domu. Mimogrede se oglašim pri lovcu in njegovi ženi. Vprašam ju, imata li kaj medu? Pridna gospodinja takoj steče v klet, da prinese lonec z medom. Vsa iznenadena priteče nazaj in povabi mene in moža v klet. Stopiva za njo radovedna, kaj bo. Meni se je pač zdelo . . .

Ko vstopimo v klet, pokaže žena na stropu viseči lonec in nanj naslonjeno desko in pravi: »Danes zjutraj sem zapazila, da so mravlje hodile po loncu. Da pa ne bi zašle v strd, obesila sem ga na tanko vrv in nanj naslonila s ptičjim lepom namazano desko. Lonec je bil poln medu. Sedaj pa vidim, da je prazen in da je deska, tako lepo namazana z lepom, posuta z drobnim peskom in zemljo. Kdo drugi je to storil, kot mravlje, da so po peščeni poti lahko prišle do strdi. Ej, te malopridnice!«

Jaz ji pritrdim in ji povem, da sem sam opazoval mravlje, ki so izvršile to zvijačo. Njen soprog se je pa debelo smejal in ni ničesar rekel. Vprašam gospodinjo, je li jezna na premetene živalce? Odrvne mi: »Ko bi mi bil to kak človek učinil, bi se gotovo hudovala. Ker so pa storile to mravlje, se pa še veselim. Pa ne zato, da so mi odnesle med, ampak zato, ker so te živalce, ki nimajo razuma kakor človek, uganile tako zvijačo. Slišala sem že tudi, da so mravlje najbolj pridne in marljive živali, kar jih je Bog ustvaril.«

Med tem pogovorom stopimo v sobo, kamor je že prinesel lovec svežega medu iz čebelnjaka in dodejal: »Tudi čebele so vredne pohvale, ki nam napravljajo sladko jed.« Pa založi kos strdi in kruha. Tudi jaz se lotim prijetnega dela. Med mi je prav dobro dišal in mislil sem si: »Pač se niso motile drobne živalce, da so si priskrbele tako sladko jed.«

Po jedi vzamem kosček strdi in jo nesem na mravljišče, katero sem proti domu grede našel. Kakor volkovi na ovce so planile mravlje na med in ga vlekale v svojo shrambo. Veselil sem se, da sem storil drobnim živalcam nekaj dobrega.

Doma sem pripovedoval prijateljem, kaj sem videl v gozdu. Vsi so me radi poslušali, kar me je zelo veselilo. Posebno otrokom sem rad pravil o pridnosti malih živalic. Mislim, da se jih je prijelo; vsaj obetali so: »Tudi mi hočemo tako pridni biti.«

M. Selec.